

Zalecenia dotyczące zdrowia jamy ustnej niemowląt, 2012

[American Academy of Pediatric Dentistry: Guideline on Infant Oral Health Care, 2012](#)

Próchnica zębów

Jest to bakteryjna choroba zakaźna objawiająca się demineralizacją substancji tkanek zęba z powodu działania kwasów wytworzonych przez bakterie w płytce nazębnej w wyniku metabolizmu cukrów pochodzenia zewnętrznego.

Transmisja bakterii wywołujących próchnicę z matki na dziecko jest bardzo prawdopodobna. Raporty wskazują, że poziom transmisji (np. transmisja pomiędzy rodzeństwem lub dziećmi w przedszkolu) może mieć także znaczenie. Próchnica zębów jest chorobą, której można zapobiec. Wczesna ocena ryzyka pozwala na identyfikację grup, które są narażone na rozwój próchnicy i wczesne jej zapobieganie.

Epidemiologia

Próchnica jest najczęstszą chorobą zakaźną wśród dzieci w Stanach Zjednoczonych. Ponad 40% dzieci rozwija próchnicę do czasu osiągnięcia wieku przedszkolnego. W przeciwieństwie do niskiej częstości występowania próchnicy u dzieci w starszych grupach wiekowych, rozpowszechnienie próchnicy wśród biednych amerykańskich dzieci w wieku poniżej 5 lat dramatycznie wzrasta.

Próchnica występuje 32 razy częściej u dzieci z rodzin o niskim statusie ekonomicznym, które spożywają dietę bogatą w cukier, i których matki mają niski poziom wykształcenia.

Próchnica w zębach mlecznych może mieć negatywny wpływ na wzrost dzieci, powoduje ból, zmniejsza ogólną jakość życia i zwiększa ryzyko infekcji.

Rekomendacje dotyczące zdrowia jamy ustnej rodziców:

1. Edukacja zdrowotna rodziców:
  - unikanie zachowań służących rozprzestrzenianiu się bakterii wywołujących próchnicę takich jak dzielenie się kubkiem, czyszczenie smoczka za pomocą ust itp.;
2. Kompleksowy przegląd jamy ustnej (szczególnie istotne w czasie ciąży).
3. Rutynowa i profesjonalna opieka stomatologiczna dla rodziców:
  - pomaga w optymalizacji zdrowia jamy ustnej rodziców;
  - usunięcie próchnicy z późniejszą odbudową struktury pozostałych zębów u rodziców minimalizuje przenoszenie bakterii na niemowlęta, co zmniejsza ryzyko rozwoju próchnicy u niemowlęcia.
4. Higiena jamy ustnej:
  - szczotkowanie i nitkowanie zębów są istotne w celu usunięcia resztek żywności i zmniejszenia bakteryjnego poziomu płytki nazębnej.
5. Dieta:
  - podnoszenie świadomości wpływu niektórych produktów żywnościowych na rozwinięcie się próchnicy;
6. Fluoryzacja:

- korzystanie z pasty zawierającej fluor oraz bezalkoholowego płynu do płukania ust zawierającego 0,05% fluorku sodu raz dziennie bądź zawierającego 0,02% fluorku sodu 2 razy dziennie.

Rekomendacje dotyczące zdrowia jamy ustnej niemowlęcia:

1. Ocena zdrowia jamy ustnej:
  - każde niemowlę po ukończeniu 6 miesiąca życia powinno być poddane indywidualnej ocenie ryzyka zdrowia jamy ustnej.
2. Odpowiednia opieka w czasie ząbkowania:
  - ząbkowanie może prowadzić do okresowego i miejscowego dyskomfortu w rejonie wzrostu zębów mlecznych, drażliwość i nadmierny ślinotok, jednak wiele dzieci nie wykazują żadnych widocznych trudności;
  - leczenie objawów obejmuje stosowanie doustnych leków przeciwbólowych.
3. Higiena jamy ustnej:
  - doustne środki higieny powinny być wdrażane nie później niż w momencie pojawienia się pierwszego zęba mlecznego;
  - czyszczenie zębów dziecka szczoteczką może zmniejszyć kolonizację bakteryjną;
  - szczotkowanie powinno być wykonywane przez rodziców dwa razy dziennie za pomocą miękkiej szczoteczki do zębów wielkości odpowiedniej dla wieku dziecka.
4. Dieta:
  - badania epidemiologiczne wskazują, że karmienie piersią niemowląt zapewnia lepszy stan zdrowia, ma działanie odżywcze, a jednocześnie znacznie zmniejsza ryzyko wystąpienia chorób przewlekłych ale nie zostało epidemiologicznie powiązane ze zwiększonym ryzykiem wystąpienia próchnicy.

5. Fluoryzacja:

- decyzje dotyczące stosowania fluorku są oparte na indywidualnych potrzebach każdego pacjenta;
- stosowanie fluorku w celu zapobiegania i kontroli próchnicy jest bezpieczne i skuteczne.

6. Zapobieganie urazom:

- lekarze rodzinni powinni zapewnić odpowiednią do wieku profilaktykę urazów twarzoczaszki.

7. Inne nawyki:

- należy odzwyczaić niemowlęta od takich nawyków jak ssanie smoczka, zgrzytanie zębami w celu zapobiegania wadom zgryzu i dysplazjom szkieletowym.